

SAYIŞTAYIN İKİLİ İLİŞKİLER ARACILIĞIYLA KAPASİTE GELİŞTİRME ÇABALARI VE DİĞER SAYIŞTAYLARA KATKILARI

CAPACITY BUILDING EFFORTS OF THE TURKISH COURT OF ACCOUNTS THROUGH BILATERAL RELATIONS AND CONTRIBUTIONS TO OTHER SUPREME AUDIT INSTITUTIONS

İbrahim Aydın KABAKCI¹

SUNUŞ

Denetim ve yargı faaliyetlerini sürekli geliştirmek için kapsamlı çalışmalar yürüten Sayıştay Başkanlığı, uluslararası düzeyde de çeşitli alanlarda etkili bir performans sergilemektedir. Küresel ve bölgesel düzeylerde, çeşitli uluslararası kuruluşlar bünyesinde yürütülen etkinlikler kapsamında köklü tarihinden gelen zengin birikimlerini diğer yüksek denetim kurumları ile paylaşan Sayıştay, ikili ilişkiler aracılığı ile de yakın coğrafyamızda yer alan ve gönül birlikteliğimizin olduğu ülkelerin Sayıştayları başta olmak üzere diğer ülkelerdeki eş değer kurumlara katkı sunmaya özel önem atfetmektedir. Bu kapsamda Sayıştay, INTOSAI Geliştirme Girişimi (IDI) tarafından gerçekleştirilen ve uluslararası kuruluşlarca finanse edilen çok sayıda eğitim faaliyetine ev sahipliği yaparken, Dünya Bankası destekli kurumsal kapasite geliştirme projeleri kapsamında da çeşitli Sayıştaylardan gelen eğitim talepleri karşılanmaktadır.

1- Yönetici Asistanı, Uluslararası İlişkiler Grup Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, ibrahimaydin.kabakci@sayistay.gov.tr, ORCID: 0009-0009-9573-6961

Atıf/To Cite: Kabakçı, İ. A. (2024). Sayıştayın İkili İlişkiler Aracılığıyla Kapasite Geliştirme Çabaları ve Diğer Sayıştaylara Katkıları. Sayıştay Dergisi, 35(133), 325-330

2024 yılı ilk altı ayında Sayıştay, Azerbaycan, Bosna Hersek, Gürcistan, Karadağ, Kazakistan, Kırgızistan, Kosova, KKTC, Özbekistan ve Slovakya Sayıştaylarını misafir etmiş olup bu ziyaretler kapsamında mesleki ve teknik kapasite artırımına yönelik karşılıklı paylaşımlarda bulunulmuştur. İkili iş birliği etkinliklerinde yeni denetim metodolojileri, denetimde yeni teknolojilerin kullanımı, sürdürülebilir kalkınma amaçlarına yönelik denetimler, meslektaş incelemesi gibi alanlarda sunumlar gerçekleştirilmiş, iş birliğinin artırılmasına yönelik imkân ve kabiliyetler müzakere edilmiş, karşılıklı personel değişimi ve belirlenecek konularda koordineli denetimler gerçekleştirilmesi kararlaştırılmış; ayrıca söz konusu Sayıştaylar ile dostluk ilişkilerini geliştirmek amacıyla konuk heyetlere yönelik çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

Ayrıca çeşitli ülke Sayıştayları ile kamu dış denetim metodolojisi ve prosedürleri alanında tecrübe değişimi, performans ve BT denetimleri ve veri analitiği konularında tecrübe alışverişi, mesleki eğitim ve personelin mesleki becerilerinin geliştirilmesi, tarafların mesleki faaliyetleri hakkında bilgi, deneyim ve personel alışverişi, ortak araştırmalar, paralel denetimler, seminerler, konferanslar ve teknik toplantılar düzenlenmesi vb. konularda İkili İş Birliği Protokolü (MoU: Memorandum of Understanding) imzalanmıştır. Azerbaycan Sayıştayı ile daha somut iş birliğinin aracı olarak iki ayrı konuda ortaklaşa denetimler yürütülmesine karar verilmiştir.

1. AZERBAJYCAN SAYIŞTAYI İLE ORTAKLAŞA DENETİM PROJELERİ

Türkiye ve Azerbaycan Sayıştayları arasında denetim alanında iş birliği amacıyla iki ayrı protokol imzalanmıştır. 29.04.2024 tarihinde İğdir'da yapılan etkinlik kapsamında imzalanan bu protokollerden ilki "İğdir-Nahcivan Doğalgaz Boru Hattı İnşaatı Uygulama Projesinin Paralel Denetimi"ne ilişkin olup, iki Sayıştay tarafından yürütülecek ilk uluslararası denetim uygulamasının çerçevesi bu protokolle belirlenmiştir. İkinci protokol ise gümrük alanında ortaklaşa yürütülecek denetime ilişkindir.

İmza töreninde her iki ülke Sayıştay Başkanları, denetim alanında yapılacak iş birliğinin iki kurumun güçlerini birleştirmek ve denetim kapasitelerini artırmak için yeni bir dönemin başlangıcı olacağını, bu girişimin sadece protokollere konu denetimler ile sınırlı kalmayacağını, özellikle yeni denetim metodolojilerinin ve teknolojinin sunduğu yeni imkânların iş birliği suretiyle etkili şekilde uygulamaya geçirilmesine büyük önem verdiklerini vurgulamışlardır.

Kararlaştırılan denetimler için imzalanan protokoller, daha önce iki Sayıştay arasında imzalanmış bulunan Mutabakat Zaptı çerçevesinde hayata geçirilmiştir. Her iki konudaki denetimlere başlanmış olup, öngörülen sürede tamamlanması planlanmaktadır.

2. SAYIŞTAYLARA YÖNELİK EğİTİMLER VE İKİLİ İŞ BİRLİğİNİ GÜÇLENDİRME ÇABALARI

Diğer ülke Sayıştaylarından gelen eğitim taleplerinin karşılanması ve iş birliğini güçlendirme çabaları kapsamında çeşitli Sayıştayların üst düzey yöneticileri ve uzmanlarından oluşan heyetlerine yönelik programlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Slovak Cumhuriyeti Sayıştay Başkanı Sayın Ľubomír Andrassy ve beraberindeki 4 kişilik heyet, 24-25 Nisan 2024 tarihlerinde Başkanlığımıza bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaret programı kapsamında iki Sayıştay arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesine yönelik teknik çalışmalar yapılmış ve heyetin talep ettiği alanlarda sunumlar gerçekleştirilmiştir. Uygulanan program kapsamında ilk olarak denetimde yeni teknolojilere ilişkin konular ele alınmış; veri analizi, veri mimarisi, bilgisayar destekli denetim araçları ve teknikleri ve denetimde yapay zekâ konularında sunumlar yapılmış; Sayıştayın veri analiz sistemi (VERA) ve Denetim Yönetim Sistemi (DYS) tanıtılmıştır.

Kurumsal kapasite geliştirme alanında verilen eğitimde ise kapasite geliştirme faaliyetlerinin gerekçeleri, gelecekteki risklere karşı YDK'ların hazır olma seviyeleri, etkili değişim için etkili liderlik ve stratejik yönetimin önemi, örgütsel kapasite geliştirme alanları ve özellikle denetim metodolojilerinin geliştirilmesine odaklanma ihtiyacı, paydaşlarla iş birliği ve iletişimde etkinliğin artırılması gereği üzerinde durulmuştur. Türk Sayıştayının 2024-2028 Stratejik Planı kapsamında ortaya konulan gelecek vizyonu paylaşılarak, Sayıştayın kapasite geliştirme faaliyetlerinin çerçevesi, özellikle Balkanlarda yer alan Sayıştayların kapasite geliştirme alanında iş birliği imkânları ve araçları müzakere edilmiştir.

Meslektaş değerlendirmesi (Peer Review) deneyimlerinin paylaşılması kapsamında Sayıştaylarda performans ölçümü, denetim ve raporlama kalitesinin artırılması, performans denetimi, mali denetim ve uygunluk denetiminin geliştirilmesi yöntemleri örnek uygulamalar çerçevesinde paylaşılmıştır.

Kosova Sayıştay Başkanı Sayın Vlora Spanca ve beraberindeki 5 kişilik heyet ise 02-04 Mayıs 2024 tarihlerinde Başkanlığımıza bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaret programı kapsamında, Kosova Sayıştayı ile Başkanlığımız arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi ele alınırken eğitim programında “Denetimde Yeni Teknolojiler” konu başlığı altında her iki Sayıştaydan bilişim sistemleri denetimi deneyimleri paylaşılmış, konuk heyet Nüfus Kayıt Ajansındaki Medeni Durum Bilişim Sisteminin Denetimi”ne ilişkin denetim raporu ve deneyimlerini paylaşmıştır.

Performans denetimi alanında ise özellikle “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” alanında her iki Sayıştay deneyimlerini paylaşmıştır. “Meslektaş Değerlendirmesi” alanındaki deneyim paylaşımına da programda yer verilmiştir. Ayrıca iki Sayıştay arasında 2018 yılında yapılmış olan iş birliği anlaşmasının kapsamı genişletilerek yeniden imzalanmıştır.

Bosna Hersek Sayıştay Başkanı Sayın Hrvoje Tvrtković da beraberindeki 7 kişilik heyet ile 14-15 Mayıs 2024 tarihlerinde Başkanlığımıza bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaret programı kapsamında, Bosna Hersek Sayıştayı ile Başkanlığımız arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi ele alınırken, eğitim programında “Denetimde Yeni Teknolojiler”, “Kapasite Geliřtirme”, “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” (SKA’ların gerçekleştirilmesine yönelik hazırlık süreçleri, Sayıştayın, SKA 11 kapsamında gerçekleştirdiği Plastik Atıklar ve Taşkın Riski Yönetimi konuları kapsamındaki denetimler, Sayıştayın BM Türkiye ile Geliřen işbirliği, Sayıştay’ın SKA’lara İlişkin Görev Gücü Kurulması Giriřimi ve Potansiyel Başkanlığı, EUROSAI SKA Görev Gücü Kuruluşuna İlişkin Anket), “Bosna Hersek Sayıştay’ı Denetim Süreci”, “Bosna Hersek Sayıştay’ında Performans Denetimi Konu Seçim Prosedürü ve Paydař Katılımı Uygulamaları” ve “Meslektař Deęerlendirmesi” konularında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur.

Gürcistan Sayıştayından da kalabalık bir heyet 06-07 Haziran 2024 tarihlerinde bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Dünya Bankası ve bağımsız denetim firması E&Y’den uzmanların da katılım sağladığı ziyaret programı kapsamında, Gürcistan Sayıştayı ile Türk Sayıştayı arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesi ele alınırken görüşmede, Bilişim Sistemleri Denetimi ve Sayıştay Deneyimi (VERA, IT, SayCAP), Veri Analizi ve Sayıştay Deneyimi, Sayıştay Denetim Yönetim Sistemi, Konsolide Finansal Tabloların Denetim Süreci ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları konularında sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Karadağ Sayıştayı Başkanı Sayın Nikola N. Kovacevic ve beraberindeki 5 kişilik heyet ise 10-11 Haziran 2024 tarihlerinde Başkanlığımıza bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaret programı kapsamında, Karadağ Sayıştayı ile Türk Sayıştayı arasında ikili ilişkilerin geliştirilmesi yöntemleri ele alınmış; kurumsal kapasite geliştirme, meslektaş değerlendirmesi, Sayıştay Veri Analizi Sistemi (VERA) ile Denetim Yönetim Sistemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları konularında bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur.

3. SAYIŞTAYIN 162. YIL DÖNÜMÜ ETKİNLİKLERİ KAPSAMINDA YAPILAN GÖRÜŐMELER

Başkanlığımızın 162'nci kuruluş yıl dönümü 28-30 Mayıs 2024 tarihleri arasında kutlanmıştır. Programa Azerbaycan, Kırgızistan, KKTC ve Özbekistan Sayıştay Başkanları ve maiyetindeki heyetler ile Kazakistan Sayıştayından üst düzey yetkililer iştirak etmiştir.

Söz konusu kutlamalarda misafir Sayıştay heyetleri ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Azerbaycan Sayıştay Başkanı Sayın Vugar Gulmammadov ve beraberindeki heyet ile yapılan görüşmede ikili ilişkilerin geliştirilmesi, iş birliğinin güçlendirilmesi ve birlikte başlatılan projelerin sayısının artırılması konuları ele alınmıştır.

Kazakistan Sayıştayı Başkan Yardımcısı Sayın Rassul RAKHIMOV ve beraberindeki heyet ile yapılan görüşmede "Denetimde Yeni Teknolojiler", "Kapasite Geliştirme", "Meslektaş Değerlendirmesi", "Veri Analizi" ve "Sayıştayların İdari Teşkilatlanması" konularında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur.

Kırgızistan Sayıştay Başkanı Sayın Almazbek AKMATOV ve beraberindeki heyet ile yapılan görüşmede ikili ilişkilerin geliştirilmesi, "Denetimde Yeni Teknolojiler", "Kapasite Geliştirme" ve "Meslektaş Eğitim Programları" konularında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C.) Sayıştay Başkanı Sayın Osman KORAHAN ve beraberindeki heyet ile yapılan görüşmede ikili ilişkilerin geliştirilmesi ele alınırken, "Denetimde Yeni Teknolojiler", "Kapasite Geliştirme" ve "Meslektaş Eğitim Programları" konularında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur. Ayrıca iki ülke Sayıştayı arasında 2010 yılında yapılmış olan iş birliği anlaşması revize edilerek yeniden imzalanmıştır.

Özbekistan Sayıştay Başkanı Sayın Adiz BOBOYEV ve beraberindeki heyet ile yapılan görüşmede ikili ilişkilerin geliştirilmesi ele alınmış, “Denetimde Yeni Teknolojiler” ve “Kapasite Geliştirme” konularında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulmuştur. Ayrıca iki lke Sayıştayı arasında 2022 yılında yapılmış olan iş birliği anlaşması revize edilerek yeniden imzalanmıştır.

GENEL DEğERLENDİRME

Türkiye'nin dünyada ve bölgesinde artan önemi ile orantılı olarak hemen her alanda yükselen uluslararası ilişkileri ivme kazanmaktadır. Bu kapsamda Sayıştay Başkanlığının da artan sorumlulukları, ilgili olduğu uluslararası kuruluşlar ve diğer lke Sayıştayları ile ikili ve çok taraflı ilişkilerini daha önemli hale getirmektedir.

Son dönemlerde yoğunlaşan bu ilişkiler kapsamında özellikle Sayıştaya alışma ziyareti gerçekleştiren diğer lke Sayıştayları ile kurumsal kapasite artırımı için ortak çalışmalar yürütölmesi, denetimlerde iş birliği ve personel değişimi aracılığıyla bilgi ve deneyimlerin paylaşılması, uluslararası platformlarda ortak hareket etme vb. alanlarda güçlü bir mutabakat sağlanmıştır. Bu kapsamda Sayıştay, önümüzdeki dönemde de daha kapsamlı bir iş birliği ile uluslararası alanda ortak fayda üretmeye ve aralarında diğer lke Sayıştaylarının da yer aldığı tüm paydaşlarına değer katma potansiyelini güçlendirmeye yönelik çalışmalarına devam edecektir.